

**Fédération Equestre Internationale
2011 FEI Military Kurzusok**

**ÖSSZEFOGLALÓ
A FEI MILITARY KURZUSOKHOZ ÉS
SZEMINÁRIUMOKHOZ**

Tartalom

I. SZEMINÁRIUMOK SZERVEZÉSE	4
II. KÖZÖS KÖVETELMÉNYEK AZ ÖSSZES POTENCIÁLIS, ÉS BEJEGYZETT FEI HIVATALOS SZEMÉLYRE	4
SZABÁLYZAT.....	4
EGYÜTTMŰKÖDÉS.....	5
FELELŐSSÉGI KÖRÖK.....	5
DÖNTÉSHOZATAL	5
ALKAMASSÁG.....	5
III. MINDEN HIVATALOS SZEMÉLYT ÉRINTŐ TÉMAKÖRÖK, AMELYEK ALAPOS ISMERETÉRŐL TANÚBIZONYSÁGOT KELL ADNIUK.....	6
1. Kockázatkezelés (Beleértve a Veszélyes lovaglásról/Esésről szóló jelentéseket/Akadályok leírását)	6
2. Tiszta sport	6
3. Pályák, arénák jóváhagyása	6
4. Pályák módosítása – pl. időjárás miatt.....	6
5. Lovak állatorvosi vizsgálata.....	6
6. A Terepverseny bírálata.....	6
7. Sürgősségi egészségügyi ellátás, kommunikáció, terep ellenőrzés	6
8. Egészség & Biztonság (szervezeti aspektusok).....	6
9. Veszélyes lovaglás – Lovak bántalmazása, és egyéb fegyelmi esetek	6
10. Melegítő pályák, gyakorló területek	7
11. Súlyos balesetek	7
12. Sajtó és egyéb média.....	7
13. Hivatalos Személyek	7
IV. A BÍRÓKRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK	7
1. VERSENYRENDEZÉS, ÉS JOGI RENDSZER	7

2. LOVAK ÁLLATORVOSI SZEMLÉI	7
3. DÍJLOVAGLÁS	8
4. TEREP.....	11
5. DÍJUGRATÓ FELADAT	11
V. TECHNIKAI DELEGÁLTAKRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK.....	11
1. ÁTFOGÓ SZEREP	11
2. ADMINISZTRÁCIÓ	12
3. TD BESZÁMOLÓ	13
VI. PÁLYA TERVEZŐKRE ÉRVÉNYES KÖVETELMÉNYEK	13
AKADÁLYLEÍRÁS.....	13
A DÍJUGRATÓ PÁLYA	13

Rövidítések jegyzéke:

CD (Course Designer) pályatervező
NF (National Federation) nemzeti szövetség
OC (Organizing Committee) szervező bizottság
TD (Technical Delegate) technikai küldött

ÖSSZEFOGLALÓ A '1&2 csillagos' & '3&4 csillagos' BÍRÓ-, TD- ÉS PÁLYAÉPÍTŐ- JELÖLTEK SZEMINÁRIUMAIHOZ

MINDEN RÉSZTVEVŐTŐL ELVÁRT, HOGY MEGISMERJE EZEN ÖSSZEFOGLALÓ TARTALMÁT MIELŐTT MEGKEZDI A SZEMINÁRIUMOT.

A SZEMINÁRIUM CÉLJA, HOGY FELMÉRJE A RÉSZTVEVŐK TUDÁSÁT, TAPASZTALATOT OSSZON MEG ÉS BIZTOSÍTSA MINDEN LEENDŐ HIVATALOS SZEMÉLY SZÁMÁRA, ILLETVE A MÁR FEI LISTÁN SZEREPLŐ HIVATALOS SZEMÉLYEK SZÁMÁRA, HOGY A MÁR MEGLÉVŐ TUDÁSUKAT TOVÁBB GYARAPÍTSÁK, ELŐLÉPTESSE ŐKET AZ „1&2 CSILLAGOS” HIVATALOS SZEMÉLYEK LISTÁJÁRA, VAGY AMENNYIBEN MÁR SZEREPELNEK AZON, AKKOR NAPRAKÉSZEK LEGYENEK A SZABÁLYOKKAL, STB. ÉS / VAGY AJÁNLÁST SZEREZZENEK A „3&4 CSILLAGOS” HIVATALOS SZEMÉLYEK LISTÁJÁRA.

I. SZEMINÁRIUMOK SZERVEZÉSE

1. A kurzusvezető(k) elvárják majd, hogy a FEI szeminárium ideje alatt essen szó a jelen tanmenetben szereplő összes témaköréről. A Nemzeti Jelöltek, természetesen, sokkal kevesebb tapasztalattal rendelkeznek majd, mint a kvalifikált nemzetközi versenybírók, ennek ellenére elvárás velük szemben, hogy megismerjenek mindent, amit tartalmaz e tanmenet, amennyiben szeretnék, hogy javasoljuk őket FEI Hivatalos Személyek listájára történő felvételre.
2. Nagyon sikeresnek bizonyultak eddig a párhuzamos kurzusok a versenybírók és TD-k, illetve a TD-k és pályatervezők számára. Gyakran szervezésre kerülnek majd ilyen kapcsolt szemináriumok. Amíg a versenybírók a díjlovaglásra összpontosítanak, a TD-k megvitathatják a szervezésre és a helyszíni szemlére, stb. vonatkozó követelményeket.
3. A kurzusvezető beszámolót küld az FEI részére minden résztvevőről, ajánlással a Nemzeti Szövetség /FEI felé, azt illetően, hogy milyen státuszt kapjon az adott résztvevő. A FEI ezt követően közli az ajánlást az illetékes NF-vel.

II. KÖZÖS KÖVETELMÉNYEK AZ ÖSSZES POTENCIÁLIS, ÉS BEJEGYZETT FEI HIVATALOS SZEMÉLYRE

SZABÁLYZAT

Minden potenciális és jegyzett FEI hivatalos személynek rendelkeznie kell a következő szabályzatok **aktuális kiadásával**, és ismernie kell annak tartalmát:

- Lovastusa Szabályzat
- Díjlovas Szabályzat
- Díjugrató Szabályzat
- Steward Kézikönyv
- Állatorvosi Szabályzat
- Általános Szabályzat

A versenybíróknak és a versenyzőknek szóló Lovastusa Memorandummal is rendelkezniük kell, amely nem tartalmazza a szabályzatot, de a legjobb gyakorlat és értelmezés nélkülözhetetlen útmutatója, és nagyon sok adminisztratív követelményre is kiterjed.

E szabályzat ismerete nem jelenti önmagában, hogy minden hivatalos személlyel szemben elvárás, hogy fejből tudja ennek tartalmát. Sokkal inkább elvárás, hogy ismerjék a legfontosabb rendelkezéseket, különösképpen azokat, amelyek saját tisztségükre vonatkoznak, és szükség esetén tudják, hogy hol keressék a vonatkozó szabályt, vagy irányelvet.

Adott esetben a TD-nek gondoskodnia kell arról, hogy legyen legalább egy teljesen aktuális Szabálykönyv másolat, amely mindig rendelkezésre áll.

EGYÜTTMŰKÖDÉS

Minden Hivatalos Személynek el kell fogadnia, és meg kell értenie, hogy a Nemzetközi Verseny sikere a **hatékony csapat munkától** függ. A Zsűri célkitűzése az, hogy a TD, CD, Stewardok, Állatorvosok és az OC mindig barátságos, és az esemény jól működő legyen. Ennek megfelelően a közös együttműködés elsődleges fontosságú kell, hogy legyen minden Hivatalos Személy számára.

A Hivatalos Személyek, a versenyzők és szövetségi kapitányok/csapatvezetők között létrejövő csapat munka által teremtett légkörnek nagyon pozitívnak kell lenni, amely lehetővé teszi, hogy maga az esemény is örömteli legyen.

FELELŐSSÉGI KÖRÖK

A Hivatalos Személyek mindegyik kategóriájának a felelősségi köreit rögzíti a Szabályzat. A Szabályzat csak röviden rögzíti az egyes felelőségek legfontosabb aspektusait.

DÖNTÉSHOZATAL

Mindenkinek tudomásul kell vennie, hogy a FEI Hivatalos Személyek soha nem hozhatnak önkényesen, vagy egyoldalúan döntést, illetve olyan döntést, amely figyelmen kívül hagyja más Versenybírók, OC-k, vagy a versenyzők érdekeit.

ALKAMASSÁG

A legtöbb versenyen, a Hivatalos Személyeknek kell döntést hozniuk azt illetően, hogy mit tartanak alkalmatlannak, illetve elégtelennek! E döntéshozatal a Verseny színvonalá és kategóriája tekintetében döntő fontosságú tényezőnek számít. Nem szabad megfeledezni arról, hogy nem szabad erőltetnünk minden Versenyen ugyanazt a gyakorlatot, amelyre egy CCIO4*-on számítanánk! Mielőtt döntenénk a következőről kell meggyőződni:

Biztonságos? Igazságos? Megfelel a Szabályzatnak?
--

III. MINDEN HIVATALOS SZEMÉLYT ÉRINTŐ TÉMAKÖRÖK, AMELYEK ALAPOS ISMERETÉRŐL TANÚBIZONYSÁGOT KELL ADNIUK

1. Kockázatkezelés (Beleértve a Veszélyes lovaglásról/Esésről szóló jelentéseket/Akadályok leírását)

Minden szemináriumon tájékoztatást kell nyújtani a Kockázatkezelési Irányelvvel és Akciótervvel kapcsolatos friss információkról, valamint a törékeny/deformálódó terep akadályokra vonatkozó legújabb fejleményekről. Minden Hivatalos Személynek tudomásul kell vennie a kockázatkezelés keretein belül játszott különleges szerepe fontosságát. Fegyelmi és jelentéstételi eljárásokról külön is szó esik majd (Veszélyes lovaglás, Esésről szóló jelentés, Akadályok leírása)

2. Tiszta sport

Kérjük, tájékozódjanak a legfrissebb direktívákról és ajánlásokról a <http://www.feicleansport.org/> weboldalon.

3. Pályák, arénák jóváhagyása

Alapvetően a CD felelős minden szempontból az elrendezésért, de egyeztetnie kell a TD-vel minden szakaszban, hogy jóváhagyást és útmutatást kapjon.

A Bíróság az utolsó perzig nem fogja felülvizsgálni, de utána „friss szemmel” fogja megvizsgálni a dolgokat, és így esetleg olyan dolgokat is meglát majd, ami elkerülte a többiek figyelmét.

4. Pályák módosítása – pl. időjárás miatt

A CD-nek és a TD-nek megfelelő tudásról és ítélőképességről kell tanúbizonytságot tennie, hogy képes reagálni a kedvezőtlen időjárási körülményekre, és katasztrófaterveket készíteni, amelyekben benne foglaltnak a Bírósággal, Állatorvosokkal és a Stewardokkal közösen hozott döntések.

5. Lovak állatorvosi vizsgálata

Az OC felelős a tervezésért és az indításért, a TD-től, valamint az Állatorvosoktól kapott információk alapján. Minden Hivatalos Személynek ismernie kell a lovak ellenőrző vizsgálatának mind a célját, mind pedig az irányítását.

6. A Terepverseny bírálata

Minden Hivatalos Személynek tudnia és ismernie kell a Terepverseny bírálati folyamatát. Ez kiterjed az egyes esetek akadálybírókkal való kommunikálására, valamint a későbbi kifogások kezelésének a módjára is.

7. Sürgősségi egészségügyi ellátás, kommunikáció, terep ellenőrzés

A TD felelős azért, hogy az OC-vel együtt ellenőrizze, hogy a megfelelő intézkedések megtörténtek-e a fentieket illetően. Minden Hivatalos Személynek ismernie kell a szabályokat a sürgősségi témakört illetően.

8. Egészség & Biztonság (szervezeti aspektusok)

Minden Hivatalos Személynek ismernie kell a munkavédelmi rendelkezéseket, valamint alkalmazásukat adott eseményre vonatkoztatva.

9. Veszélyes lovaglás – Lovak bántalmazása, és egyéb fegyelmi esetek

Minden Hivatalos Személynek ismernie kell az FEI jogi rendszerét, és felkészültnek kell lennie a rendelkezésre álló szankciók alkalmazására, amennyiben szükséges.

10. Melegítő pályák, gyakorló területek

A CD felelőssége, hogy szerepeljenek az átfogó tervben a melegítő és gyakorló területek is, és a TD ez követően köteles ezt a továbbiakban is ellenőrizni.

11. Súlyos balesetek

Minden FEI Hivatalos Személynek ismernie kell a „Válságkezelési eljárásokat”, felkészültnek kell lennie minden eshetőségre számítva súlyos balesetek esetén.

12. Sajtó és egyéb média

A FEI Hivatalos Személynek fel kell ismerniük azon kötelezettségüket, hogy mindenkor kedvező fényben kell képviselniük a sportot.

13. Hivatalos Személyek

Minden FEI Hivatalos Személynek tanúságot kell tennie arról, hogy ismeri a többi Hivatalos Személy szerepét.

IV. A BÍRÓKRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

1. VERSENYRENDEZÉS, ÉS JOGI RENDSZER

A bírókkal szembeni elvárás, hogy ismerjék a Szabályzat azon részeit, melyek az adminisztrációra vonatkoznak. A TD-vel ellenőrizniük kell az alábbiak intézését:

- A díjlovagló pálya(ák) szabályszerű felállítása, beleértve a zsúrinek felállított fülkék és a betűket.
- Versenyzők eligazítása, beleértve az esemény megkezdése előtti tájékoztatást.
- Pontozás és eredmények közzététele.
- Az edző- és bemelegítő területek elrendezése.
- Istállózás és istállóbiztonság, értelemszerűen.
- Állatorvosi feltételek, beleértve az orvosi ellenőrzést és az érkezéskori vizsgálatokat.
- Orvosi felszerelések.
- Lószerszám, felszerelés és ruházat ellenőrzése.
- 1. és 2. lószemle (ahol alkalmazandó).
- Időmérési eljárások.
  - 1.1 A bíróknak ismerniük kell az FEI Magatartási Kódexét.
  - 1.2 A bíróknak érteniük kell, hogy hogyan kell levezetni egy meghallgatást óvás, panasz vagy fegyelmi ügy esetén (pl. ló bántalmazás és veszélyes lovaglás) és egy bizonyos szabálysértésért kiszabott büntetés megfelelő szintjét értékelniük kell.
  - 1.3 A bíróknak érteniük kell a Fellebbviteli Bizottság, a Versenybíróság, az FEI Döntőbírósága és a Sport Választott Bíróság változó feladatköreit.
  - 1.4 A Versenybíróság felel az eseményen való bíráskodásért és minden olyan probléma elrendezéséért, amely a bíráskodása során felmerülhet. Ha a Technikai Delegálttal folytatott konzultációt követően a Versenybíróság nem elégedett az intézkedésekkel vagy a pályával, jogosult a módosításukra.

2. LOVAK ÁLLATORVOSI SZEMLÉI

- 1.5 A bíróknak ismerniük kell a szemlék elrendezésére vonatkozó irányelveket, beleértve a várakoztató területet (holding box) is. Ismerniük kell az ellenőrzések végzésére vonatkozó irányelveket és az alkalmazandó szabványokat is.
- 1.6 A bíróknak elő kell készíteniük egy találkozót a résztvevő állatorvosokkal az 1. lószemle előtt, a TD jelenlétében.
- 1.7 A „verseny alkalmatlanság” vagy a sántaság tekintetében előre meg kell beszélni a standardokat. Az átlagos néző szemében nyilvánvalóan sánta ló nem elfogadható.

3. DÍJLOVAGLÁS

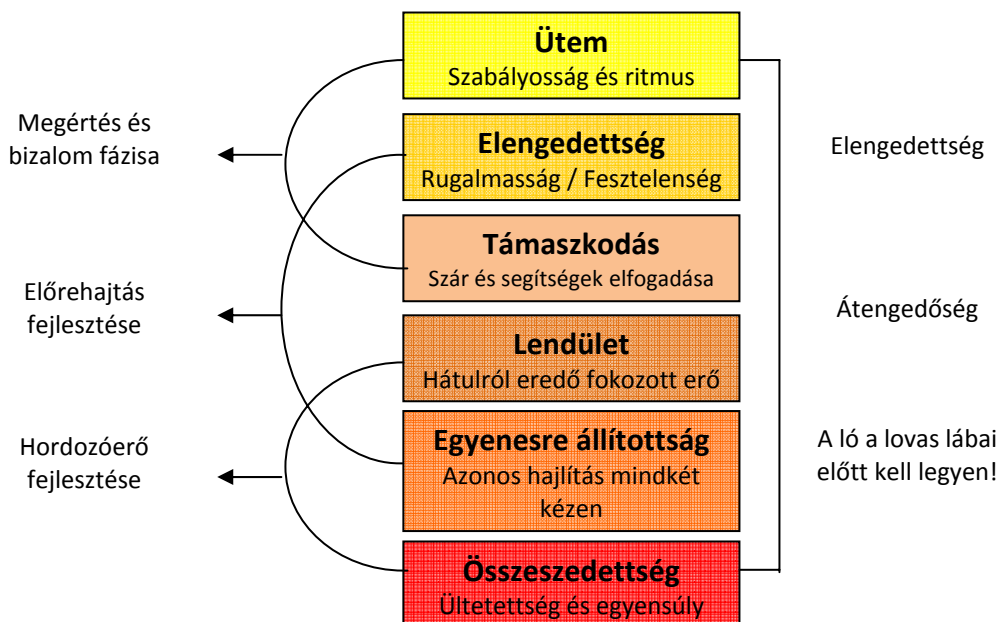
- 3.1. A Díjlovaslás elbírálása a legfontosabb önálló szerep, melyet a Bíróság tagjai betöltenek. Ez az a terület, melyen a legnagyobb szakértelmet kell mutatniuk. Nem kap segítséget bíraskodás közben, nem folyamodhat könnyen szabálykönyvekhez, és a döntései közvetlen hatással vannak a versenyeredményekre.
- 3.2. A Bíróságnak ellenőriznie kell a Díjlovaslás előkészületeit – bírói fülkék helyzete, lelátó, betűk, csengő, írnokok, virágok, zászlók, zene, steward-ok, TV/video kamerák, stb...
- 3.3. A Bíróságnak meg kell állapodnia egy program során hozandó gyors döntéseket igénylő kérdések kezelési eljárásáról – pálya- és programhibák, nem megfelelő lószerszám vagy ruházat, és sántaság. Kétséges esetekben ajánlatos engedni a lovas számára a program befejezését az eset megvitatása előtt.
- 3.4. **Díjlovaslási alapelvek** - A FEI Díjlovaslási Szabályzata meghatározza a díjlovaslás alapelveit, melyek ezért a lovak edzésének és a teljesítmény elbírálásának céljai. Minden bírónak teljes mértékben ismernie kell ezt a Szabályzatot és a **Kiképzési Skálát** (Ütem, Elengedettség, Támaszkodás, Lendület, Egyenesre állítottság, Összeszedettség, Átengedőség). A jól kidolgozott kollektív jellemzők, az ütemek és mozgások összetevői képezik minden megbeszélés és bíraskodás alapját.
A lovasusa verseny díjlovaslásának elbírálásának pontosan ugyanazokat az alapelveket kell követnie, mint az „egyszerű” díjlovaslás elbírálásánál. Egy FEI lovasusa verseny programjának „háttér” eltér a FEI egyszerű díjlovaslási programjaitól, mivel a lovasusa verseny díjlovaslása esetleg kisebb nehézségi fokú. Egy lovasusa verseny programja sokban megfelel az országos díjlovaslási versenynek a legtöbb országban, és annak megfelelően kell elbírálni.
- 3.5. A sport több területére alkalmas és valószínűleg az állóképesség legmagasabb foka miatt feszességet mutató átlagos versenyló esetleg kevésbé pontosan teljesít, mint egy díjló. Ezért a pontosság nem lehet a díjlovaslás elbírálásának fő szempontja a lovasusa versenyeken. Az olyan alapvető problémák, mint az ütem (ritmus és szabályosság), elengedettség (mely nélkül valószínűleg a ritmus és szabályosság nem elérhető) és a szár elfogadása („száron” van a ló) valószínűleg gyakrabban láthatók egy lovasusa versenyen résztvevő lónál és komolyan kell a bírónak osztályoznia.
- 3.6. Bár kisebb összeszedettség várható el vagy követelhető meg egy lovasusa verseny programjain, elvárható a folyamatos előremenetel egy bizonyos fokú önhordással és támaszkodással, különösen a közepes és nyújtott mozgásoknál. Különös figyelmet kell fordítani ügetésben és a vágóban a megfelelő támaszkodásra, valamint a szár elfogadására a lovas engedő és felvevő kezeivel való elasztikus kontaktus alapján. A ló megfelelő egyenesre állítottságát, mely további jelzés az engedelmességéről, szintén méltányolni kell.
Az ilyen fokú idomítottság létrehozásához szükséges előre irányuló toló- és hordozóerőnek biztos támaszkodást kell eredményeznie minden jármódban, munka-, közép- vagy nyújtott ütemeknél, melyek fontos jellemzői a szár elfogadása, és a lovas könnyű kezének való engedelmesség. Az előre irányuló toló- és hordozóerőt a keret „megnyúlásának” kell kísérenie, amint a ló munkairamból közép- vagy nyújtott ütemre vált, a fej ezzel összefüggő és relatív igazításával.
- 3.7. A ló kiképzés hagyományos rendszeréről beigazolódt, hogy segít a bírónak is különbséget tenni egy ló jelentős és kisebb problémái között. Az ilyen rendszer fő elemeiből eredő hibákat sokkal súlyosabban le kell pontozni, mint az egyéb kisebb jelentőségű problémákat. A ló kiképzés alapja egy sor logikus lépés szintről szintre (1-6); valamint a díjlovaslás FEI Díjlovaslási Szabályzatának 401. paragrafusa, különösen az 1-es és 2-es feladat szerinti alakítása.

AZ EGYENSÚLYBAN TÁMASZKODÓ LÓ KÖNNYEDÉN HALAD ELŐRE

1. Ütemek (ritmus és szabályosság)
2. Elengedettség [feszesség-mentes]
3. Szár elfogadása
4. Előremenetel
5. Egyenesre állítottság [hajlítás]
6. Összeszedettség

A feladatok sorrendje nem változik, és a köztük lévő határ változó. Egy feladatlépésen belüli alapvető hibák mindig „negatív” következményeket váltanak ki a következő lépés(ek)nél. Következésképpen az első feladatlépéseken belüli ragyogó előadásnak vagy problémáknak nagyobb súlyt kell a bírónak adnia, mint a későbbieknek. Elvárás a bíróval szemben, hogy ló képzettségi szintje szerint tegye meg a megállapítását. A szempontok, melyekkel ezek mindegyikét méri:

3.8 Elvárás a bíróval szemben, hogy világosan értse a díjlovaglási alapelveket – kiképzés, teljesítmény és elbírálás, melyek meghatározzák az egyes teljesítményekre adott kollektív pontokat. A további vonatkozásokat lásd a Díjlovaglás Kézikönyvében.

3.9 Az alábbiakban bemutatásra kerül a súlyos és kisebb hibák közti különbségek rövid útmutatója:

PRIORITÁS	SÚLYOS HIBÁK	KISEBB HIBÁK
Ütemek		
Szabályosság és kadencia, tiszta ritmusban	Szabálytalan vagy egyenetlen ütemek.	Egy egyensúlyban lévő és elengedett ló, a szár elfogadásának átmeneti megszakadása
	Nincs lebegő fázis ügetésben / vágásban (pl. 4 ütemű vágta) „Oldalirányú lépés”	
Lendület		
Hátsó végtagok „hordozzák” a lovat	Elsietett ütemek	„Átmeneti” bizonytalanság
Lépésnyújtás és lendület ügetésben és vágásban	Hiányzó lebegő fázis	Az előre irányuló toló- és hordozóerő egy bizonyos, tolerálható hiánya
A keret megnyújtása közép-/nyújtott ügetésben és vágásban, és nyújtott lépésben	Fizikai feszesség (a lovas keze '5. lábként' viselkedik)	
Lebegő fázis / kadencia munkaügetésben/vágásban	„Rohanó” hátsó végtagok	

és tiszta 4 ütemű lépésben		
	Nincs kifejezett nyújtás	
Engedelmesség		
Engedelmesség a segítségeknek, elengedett mozgás, megfelelő hajlítás és tiszta átmenetek	Problémák a szár elfogadásával, elengedettséggel és hajlítással	Egy többé-kevésbé engedelmes, megfelelően dolgozó lóval való átmeneti problémák.
	Engedetlenség és ellenszegülés	
Lovasok		
Korrekt ülés, a segítségek diszkrét használatával	Alapvető ülési problémák	Kisebb ülési problémák, miközben a segítségek könnyedek és elfogadottak.
Korrekt mozdulatok	Helytelen mozdulatok	
Általános teljesítmény	Helytelen vagy durva segítségek (pl. a kezek hátrafelé való használata az átmeneteknél)	

A lovastusa teszt minden feladatánál fontos mérlegelni a jelentősebb és jelentéktlenebb szempontokat a korrekt bírászkodás érdekében.

- 3.10 A bírónak az alapvető hibákat büntetőponttal (pontlevonás) kell értékelni. Mindig fontos megpróbálni kideríteni a hiba eredetét.

Néhány példa:

Látható hiba, lehetséges alapvető hiba	Lehetséges alapvető hiba
4 ütemű vágta	Hiányzó ritmus, szabályosság és ültettség
Kinyújtott nyelv Nytott, száraz száj Tarkó pozíciója Vonal mögött (túlhajlított)	Szár el nem fogadása
Félrehajtott fej	Egyenesre állítottság, szár el nem fogadása
Kilengő hátsó végtagok	Hajlítás / egyenesre állítottság
Beejtett hát	Ritmus, előre irányuló toló- és hordozóerő, elengedettség
A ló „húzza” a lábát (inaktív)	Hiányzó ültettség
Ütem megtörése	Feszesség, hiányzó összeszedettség és elengedettség

- 3.11 A bíró pontozására mindig a ló alapkiképzése van a legnagyobb befolyással, de a programban szereplő egyes feladatokra vonatkozó irányelvek is hatással vannak a pontozásra, ezeken túl azonban más nem. Minden feladat konkrét kérdéseket vet fel és tökéletesen elfogadható, hogy egy bíró jól lepontozzon egy mozgást és jól fel egy másikat, ha a ló alapvetően korrekt a munkája során, de hibákat vét.

- 3.12 Egy bírónak a pontok teljes skáláját használnia kell. 80-100 pont tartományban rendes körülmények között megfelelően elkülönül a felső 10% és az alsó 10%. Ha a bírók „biztonsági játszmat folytatnak” és az 5, 6, 7 pontokat használják, csak 48 pont tartományt használnak, mely kis különbségeket eredményez, és nem járul hozzá a verseny átfogó eredményéhez (tekintettel a többi program hibapontjait érő relatív befolyásra).

- 3.13 Bármely mozgásra adott 1 pontos különbség vagy max. 10%-os különbség az átfogó programnál elfogadható és az értékelés kisebb hibáival, a bírók különböző

pozíciójával, stb. magyarázható. A versenybírószám tagjai számára ajánlott a pontszámaik megbeszélése a díjlovagló programok befejezése után.

4. TEREP

- 4.1 A tereppálya Versenybírószám általi ellenőrzése és jóváhagyása a tevékenységük alapvető része, és ezen mindenkinek részt **kell** vennie. A kockázatkezelésnek és a korrektségnek kell az elsődleges szempontjaiknak lenni a Szabályzatnak való megfeleléssel együtt.
- 4.2 A Bírósnak mindig kérnie kell a TD-t, vagy CD-t, hogy jelenlétével igazolja a munkájukat, ha /és amikor erre mód van. Ez nem jelenti azt, hogy a Bírószám bármit változtatni fog, de a pályabejárás nem lehet egy kellemes séta a barátokkal – ez egy komoly elvégzendő „feladat”!
- 4.3 A Bírószám pályabejárása elsősorban az együttműködésen és a csapat munkán alapul, és egyes versenyeken a Chief Steward, az Állatorvos Delegált és a Humán Orvosi szintén felkérhető, hogy kísérelje el a Versenybírószámot.
- 4.4 A bírótól elvárják, hogy értsék a szabályokat és az irányelveket a terepfeladat elbírálása és különösen az akadályok tekintetében. Miközben a Szabálykönyv megfelelő gyakorlati ismerete kívánatos, szinte mindig van lehetősége egy szabály kikeresésére és ellenőrzésére, mely mindig minden körülmények között javasolt.
- 4.5 Bizonyos szabályokat kívülről kell a bírónak tudniuk, hogy azonnal cselekedhessenek szükség esetén.
- 4.6 A Versenybírószám két vagy három tagjának a terepverseny napjára szánt egyedi szerepét meg kell határozni.
- 4.7 A szemináriumokon lesznek elméleti megbeszélések / esettanulmányok az elbírálási problémák jellemző esetekről – pl. ellenszegülések, bukások, külső segítség, időmérési kérdések, pályahibák, szankciók, veszélyes lovaglás, jogi kérdések, stb.
- 4.8 Szabálykönyv olyan szabályokat tartalmaz, ahol a Versenybírósnak a saját belátása szerint kell eljárnia, és egyéb olyanokat, ahol nincs választás, ha a tényállás egyértelmű. A bírónak egyértelműen tisztában kell lenniük a két szituáció közötti különbséggel és egyértelmű elképzeléssel kell rendelkezniük arról, hogy hogyan kell saját belátás szerint eljárni, amikor az megengedett.

5. DÍJUGRATÓ FELADAT

- 5.1 A Versenybírószám rendes körülmények között közvetlenül a versenyzők előtt ellenőrzi és hagyja jóvá a pályát. A Bírósnak különösen figyelnie kell az esetlegesen felmerülő bírálati problémákra, pl. melyik az elhibázható elem és az időmérő berendezés.
- 5.2 A Bírószám természetesen kérhet módosításokat, de ezeknek rendes körülmények között kisebb kiigazításokra kell szorítkozniuk.
- 5.3 A Versenybírószám ellenőrzi az egész pálya beláthatóságát, és szükség esetén „jelző zászlót” kér. Szintén tanácsos a Bírószám boksztának és a felszerelésnek gyakori ellenőrzése.
- 5.4 A bírótól elvárják, hogy kiválóan ismerjék az aktuális FEI Díjugrató és Lovastusa Szabályzat azon részeit, melyek azonnali döntéseket igényelnek a díjugrató bírótól – például a csengő használata és az óra megállítása.
- 5.5 A Versenybírószám és a díjugrató részfeladat bíró megfelelő szerepét át kell tekinteni és előre meg kell benne állapodni.

V. TECHNIKAI DELEGÁLTAKRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

1. ÁTFOGÓ SZEREP

Teljes mértékben ismerniük kell mind a Szabályzatot, mind pedig az esemény szervezési folyamatát, és tudniuk kell segíteni az OC-t az előírások teljesítésében. A TD-nek rendelkeznie kell a megfelelő tapasztalattal, hogy értékelni tudja a teljes versenyt, és ennek megfelelően tanácsot tudjon adni mind a CD-nek, mind pedig az OC-nek.

A TD általában több alkalommal is látogatást tesz a helyszínre az esemény előtt.

2. ADMINISZTRÁCIÓ

Fontos emlékeztetni a Hivatalos Személyeket, hogy köteleseket segíteni az OC-t a lehető legjobb verseny érdekében, a FEI szabályoknak megfelelően.

Az alábbi egy hasznos Emlékeztető azon kulcs területek felvázolásához, amelyekre a TD-nek koncentrálnia kell.

Parkolás	Versenyzők – lószállítók és autók, Hivatalos személyek és a közönség parkolása
Napirend	Versenyzők száma, előzetes napirend
Nevezés	Ellenőrizni minden lovat és lovast, hogy megfelel-e a verseny feltételeinek. – Lovasok FEI azonosítója, Minimum alkalmassági követelmények (MER)
Istállózás	Személyzet, etetés, almolás, patkolókovácsok, világítás, biztonság, áramellátás, víz, tűzvédelem
Lovászok	szállás, étkezés, zuhanyzó
Hivatalos személyek	szállás, étkezés, utazás, eligazítás
Versenyzők	szállás, étkezés, utazás, eligazítás
Orvosi ellátás	Elérhetőség, sürgősségi ellátás, bejutás a pályá(k)ra
Állatorvos	Rendelkezésre állás az istállóknál, a pályákon. Vizsgálatok és szemlék, eutanázia, elpusztult állat szemle
Biztonság	Egyeztetés és javaslattevés a balesetvédelem és biztonság érdekében
Helyszínrajz	Közönség/lovak elhatárolása, melegítő pályák
Gyakorlás	Gyakorló pályák, sétáltatás, gyors munka, gyakorló akadályok
Stewardok	Startlisták és FEI személyzet
Versenytitkárság	Versenyzők és Hivatalos személyek informálása
Pontozás	Pontozás, időmérés, eredmények publikálása és kiosztása, pontozás anyagai és egy Hivatalos eredményjelző tábla
Közönség ellátása	információ, parkolás, ülőhelyek, mosdók, étel, ital, elsősegély, elvesztett csomagok, találkozó pontok
Média ellátása	sajtóiroda, felszerelés, sajtó és TV irányítása, TV-sek és fotósok elhelyezkedése a verseny egyes fázisaiban, tereppálya véglegesítése a sajtóval összefüggésben
Díjlovaglás	Pálya, talaj, betűk, bírói boxok, csengő, óra vagy stopper, irányítók és egyéb szervezők, „kapunyitók”, stb...
Terepverseny	pálya értékelés, ellenőrző központ és rendszer, kommunikáció, pályarendezők, kiegészítő területek, sürgősségi ellátás helye, („B” terv), zászlójelzés, számozás, torlódás ellenőrzése, Kockázatkezelési terv
Díjugratás	Pálya, bírói boks, akadályok, pályabejárás, időmérő rendszer, kézi stopper, sürgősségi egészségügyi ellátás, tartalék eszközök, anyagok
Hivatalos Személyek	Díjugrató bírók, rendezők, fontos személyek
Kommunikáció	Pontos cím publikálása, rádiós elérhetőség a pályabírók és egyéb hivatalos személyek számára
Reprezentáció	Protokoll és menedzsment
Jelentések	A jelentések koordinálása a verseny után, beleértve minden hivatalos személy bevonását a visszajelzések elkészítésébe, jelenteni a pozitív és/vagy negatív észrevételeket – a jelentéseket elsősorban megbeszélni az OC-val, és írásban továbbítani a FEI-nek.

3. TD BESZÁMOLÓ

A TD felelős a TD beszámoló összeállításáért, amely tartalmaz minden információt, és az egyes Versenybíróktól kapott beszámolókat (főorvos, kiküldött állatorvos, chief steward és a fellebbezési bizottságtól, ha van). Gondoskodik arról is, hogy a baleseti jelentés nyomtatványai és az akadályleírás ki legyenek adva, megfelelően ki legyenek töltve és vissza legyenek juttatva a FEI részére, az eseményre érvényes Szabályzat 549.2.7. pontja szerint.

VI. PÁLYA TERVEZŐKRE ÉRVÉNYES KÖVETELMÉNYEK

A lovastusa verseny szempontjából a legfontosabb kihívást a terep verseny jelenti, amely figyelembe veszi a kockázatkezelés irányelveit. A pálya tervező nagy teret kap, hogy saját kézjegyt maga után hagyhassa a pályán, ugyanakkor nagy felelősséggel tartozik a szabályok betartásáért is.

Elvárható lenne, hogy '1 és 2 csillagos' CD jelentős tapasztalattal rendelkezzen nemzeti szinten és tanúbizonyosságát tudja adni annak, hogy képes bármely helyszínen rendezési tervét elkészíteni.

A Lovastusa Bizottság terep tervre vonatkozó irányelveinek legfrissebb, 2011. évi változata meghatározza az alapvető célokat és a FEI Lovastusa Bizottság elvárásait a különböző szintű és típusú versenyeket illetően.

(lásd a FEI weboldalt: <http://www.fei.org/disciplines/eventing/rules>)

Alacsonyabb szinteken a hangsúly a ló kiképzésén, idomításán, illetve a lónak és a versenyzőnek az akadályok változatainak széles skálájával való megismertetésén van. Ahogy a szint emelkedik, egyre bonyolultabbak a pályák, és a pálya bonyolultsága tükrözi az adott elvárási szintet. A legmagasabb szinten a hangsúly sokkal inkább a ló, valamint a versenyző képességeinek, illetve ügyességének a vizsgálata irányába tolódik. A szint emelkedésével pályák intenzitása is fokozódik.

AKADÁLYLEÍRÁS

A CD felelős e nyomtatványok kitöltéséért minden FEI versenyre vonatkozóan és azért, hogy eljuttassa e nyomtatványokat a TD-nek, aki elküldi a nyomtatványokat közvetlenül az esemény után a FEI részére. A TD felelős annak biztosításáért, hogy minden lovaglőakadály eleget tegyen a szabályoknak.

A DÍJUGRATÓ PÁLYA

A CD-vel szemben elvárás, hogy ismerje az ugrató pálya tervének alapelveit, az akadály típusokat, az alternatív lovaglőakadályokat, azt, hogy milyen feladatot szeretnének „kérni”, a kapcsolódó távolságokat, a távolságokat a kombinációkban, pontosan lemért pálya hosszt, a kanalak mélységét és a szabályokat.